

Tematické okruhy ke státní závěrečné magisterské zkoušce

Sociální politika

NMgr. program Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

1.
 - a) **Pojem sociální politika**
 - b) **Geneze solidarity v sociální politice** (rodová solidarita – patriarchální paternalismus – antický paternalismus – charita a chudinská péče – dokumenty péče o chudé – osvícenství – svépomocná solidarita – institucionalizovaná solidarita – geneze sociálního pojištění – sociální politika ve 20. století)
2.
 - a) **Systém sociálního pojištění a jeho principy** (specifika systému – podsystemy – sociální události – principy a jejich vymezení)
 - b) **Liberalismus v sociální politice** (geneze modelu – principy – povaha sociální politiky (příklady) – zastánci (příklady) – přínos – nevýhody)
3.
 - a) **Pojem hmotná a sociální nouze**
 - b) **Sociální stát** (geneze modelu – principy – povaha sociální politiky (příklady) – zastánci (příklady) – přínos – nevýhody)
4.
 - a) **Pojem sociální událost**
 - b) **Paternalismus v sociální politice** (geneze modelu – principy – povaha sociální politiky (příklady) – zastánci (příklady) – přínos – nevýhody)
5.
 - a) **Subjekt sociální politiky** (definice – typologie a vymezení role jednotlivých subjektů – vztahy mezi subjekty a principy spolupráce)
 - b) **Typologie sociálních dávek a podmínky pro jejich přiznání** (typy dávek a jejich definice – příklady – podmínky pro jejich přiznání – zásady poskytování)
6.
 - a) **Objekt sociální politiky** (definice a typologie subjektů – pečování vs. stimulace objektu – přiměřenost sociální ochrany)
 - b) **Nemoc jako sociální událost** (definice – typologie – důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)
- 7.

a) **Předmět sociální politiky** (definice – charakter předmětu – prevence – terapie – rehabilitace – reintegrace)

b) **Zdroje sociální politiky** (typy zdrojů a jejich nositelů – způsoby financování sociální politiky)

8.

a) **Náklady na sociální politiku** (typy nákladů, jejich výše a vzájemné vztahy mezi nimi)

b) **Rodinná politika** (vymezení sociální události – důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)

9.

a) **Územně samosprávné celky** jako subjekty sociální politiky (typy – charakteristika – principy fungování – dvojí působnost – sociální agendy)

b) **Zdravotní postižení jako sociální událost** (vymezení sociální události – modely zdravotního postižení – důsledky sociální události – strategie řešení – inkluze vs. integrace – nástroje řešení)

10.

a) **Nestátní neziskové organizace jako subjekty sociální politiky** (typologie – rysy – význam (přínos) – financování – příklady)

b) **Zdravotní politika** (definice zdraví – úroveň péče o zdraví – veřejné vs. individuální zdraví – důsledky poruchy zdraví – strategie řešení – nástroje řešení)

11.

a) **Mezinárodní organizace jako subjekty sociální politiky** (vymezení – typy – role – příklady)

b) **Životní a existenční minimum, minimální mzda** (definice – právní úprava – účel)

12.

a) **Celostátní základní systémy sociální politiky** (typologie – charakteristika – účel)

b) **Nezaměstnanost jako sociální událost** (vymezení sociální události – důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)

13.

a) **Systémy sociálně právní ochrany** (význam – možné typy – charakteristika)

b) **Geneze lidských práv** (pojetí lidských práv – fáze ve vývoji lidských práv – klíčové lidskoprávní dokumenty (příklady) – současnost – lidská práva v kontextu sociální politiky – možnosti ochrany lidských práv)

14.

a) **Státní sociální podpora** (specifika systému – principy – sociální události – typy dávek – financování)

b) **Vzdělávací politika státu** (definice výchova vs. vzdělávání – dostupnost vzdělání – ohrožené skupiny – strategie jejich podpory – vzdělání a sociální vyloučení)

15.

a) **Systém sociální pomoci** (specifika systému – principy – sociální události – typy dávek – financování)

b) **Sociální dezintegrace jako sociální událost** (definice – projevy a důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)

16.

a) **Doplňkové systémy sociální ochrany** (definice – význam – uplatnění – vztah k základním systémům – příklady využití doplňkovosti)

b) **Cíle a funkce sociální politiky** (znaky sociálně politických cílů – cílová a instrumentální sociální politika – obecný cíl sociální politiky – sociální práva člověka – aktuálně platné dokumenty o lidských právech)

17.

a) **Nástroje sociální politiky** (definice – typologie nástrojů – typologie dávek – peněžité dávky – věcné dávky – sociální služby – podmínky pro přiznání dávky)

b) **Nestátní ziskové organizace jako subjekty sociální politiky** (definice – role – možné příklady sociálních aktivit)

18.

a) **Způsoby financování sociální politiky** (možné regulace peněžních toků – vymezení – příklady)

b) **Sociální politika EU** (geneze sociální politiky EU – Charta základních sociálních práv pracujících – Maastrichtská a Amsterodamská smlouva – Zelená a bílá kniha – Lisabonská strategie – Obnovená sociální agenda – současná podoba sociální politiky EU)

19.

a) **Solidarita jako princip sociální politiky** (formy – účel – nositelé – regulace a podněcování k solidaritě)

b) **Mezinárodní dokumenty o lidských právech** (příklady v ČR ratifikovaných dokumentů a jejich popis – způsoby jejich promítnutí do českého právního řádu)

20.

a) **Trendy v sociální politice** (tendence ve vývoji sociální politiky – trendy – jejich význam a cíl – perspektivy dalšího vývoje)

b) **Chudoba jako sociální událost** (definice – projevy a důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)

21.

a) **Stát jako subjekt sociální politiky** (postavení a význam – role – mechanismy vlivu – odpovědnost)

b) **Stáří jako sociální událost** (definice – projevy a důsledky – strategie řešení – nástroje řešení)

22.

a) **Systémy sociální prevence** (definice a účel – typologie – charakteristika)

b) **Sociální služby** (vymezení – typologie – subjekt a objekt – novela zákona o sociálních službách)

DOPORUČENÁ STUDIJNÍ LITERATURA

Koldinská, K., Tomeš, I., Křepelka F.: Sociální právo EU, Wolters Kluwer, Praha 2017

Krebs, V. a kol.: Sociální politika, Wolters Kluwer, Praha 2015

Šámalová K., Vojtíšek, P.: Sociální správa: organizace a řízení systémů sociální ochrany, Grada Publishing, Praha 2021

Tomeš, I.: Obory sociální politiky, Portál, Praha 2011

Tomeš, I.: Povinná sociální solidarita, Karolinum, Praha 2018

Tomeš, I.: Sociální právo České republiky, Wolters Kluwer, Praha 2016

Tomeš, I.: Sociální právo ČR, Wolters Kluwer, Praha 2016

Tomeš, I.: Úvod do teorie a metodologie sociální politiky, Portál, Praha 2010

Veselý, J.: Právo sociálního zabezpečení, Linde, Praha 2013

relevantní legislativa